

Гарбузюк Костянтин Геннадійович,
аспірант докторантури та аспірантури
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ КАДРІВ

В умовах зростання кількості злочинів міжнародного характеру необхідно готувати висококваліфікованих фахівців правоохоронних органів, здатних не тільки ефективно боротися зі злочинцями будь-якими способами, а, будучи вихователями своїх підлеглих, враховувати при цьому загальносвітові поліцейські цінності й етичні особливості педагогічних систем морального виховання в поліцейських вузах світу. Активний розвиток світового співробітництва в галузі професійної підготовки поліцейських кадрів і необхідність стандартизації педагогічного забезпечення їхньої професійної підготовки вимагають від навчальних закладів системи МВС України урахування закономірностей і особливостей педагогічного процесу морального виховання керівних кадрів поліції Європи й впровадження в навчально-виховний процес деяких рекомендацій, отриманих за результатами комплексного порівняльного дослідження цього процесу в поліцейських вузах Європи, як зусилля зі «створення глобальної системи морального виховання в країні» [2, с. 323–324].

Міжнародне співробітництво в галузі підготовки поліцейських кадрів здійснюється в умовах наявності серйозних відмінностей в організації й методах підготовки поліцейських кадрів. У кожній державі історично склалися свої національні системи підготовки поліцейських кадрів, які можна класифікувати на системи, в яких підготовка кадрів поліції здійснюється на підставі загальних державних стандартів професійної освіти, є вищі навчальні заклади поліції, а також співробітникам поліції по закінченні навчального закладу видається диплом про професійну освіту відповідно до загальних державних стандартів і системи, в яких підготовка поліцейських кадрів (за винятком керівників) орієнтована на вузькопрофесійне поліцейське навчання.

При здійсненні міжнародного співробітництва в галузі підготовки поліцейських кадрів необхідно враховувати особливості національних систем підготовки поліцейських кадрів як один із найважливіших факторів, що визначають державні органи, відповідальні за підготовку поліцейських кадрів, види й статус навчальних закладів, що здійснюють таку підготовку, і, нарешті, зміст самої підготовки. Вивчення національних систем підготовки поліцейських кадрів особливо важливе при здійсненні міжнародного співробітництва на двосторонньому рівні [1, с. 291–292].

У зв'язку з розширенням співробітництва держав у різних галузях, ве-

ликою міграцією населення в Європі й проблемами міжнародної злочинності, виникає необхідність створення єдиних стандартів діяльності поліції на європейському рівні. Багато країн ЄС, особливо країни Східної Європи, у цей час проводять заходи з реформування й реорганізації своїх поліцейських служб, приводячи їх у відповідність зі стандартами демократичної держави, тому правове закріплення стандартів діяльності поліції на міжнародному рівні для цих країн є надзвичайно актуальним і необхідним. У системі єдиних стандартів поліцейської діяльності особливе місце займають стандарти підготовки поліцейських кадрів. Можливо, ті, хто навчається в освітніх установах поліції сьогодні, завтра придуть працювати в умовах єдиного правового простору й тісної взаємодії поліцейських служб на території Європи, що їм легше буде зробити при одержанні стандартизованої підготовки [3].

У країнах ЄС підготовка поліцейських кадрів (за винятком керівників) орієнтована на вузькопрофесійне поліцейське навчання. Навчальні заклади поліції орієнтовані на суцільно професійну підготовку фахівців, що позначається на статусі освітніх установ поліції в системі професійної освіти країни й відповідно на правовому статусі освітніх документів, які ними видаються. Дипломи, сертифікати, атестати або інші освітні документи, видані поліцейськими освітніми установами, надають право працювати тільки в поліції й на певній посаді. Як правило, просування по службі неможливе без проходження навчання, що відповідає більш високій посаді. Процес навчання нерозривно пов'язаний із практикою, а саме навчання здійснюється у процесі практичної діяльності. Практика є ключовим моментом у процесі навчання, що представляє спіралеподібний цикл: навчання – застосування отриманих знань на практиці – навчання – практика – тест – наступний рівень навчання.

Одним із напрямків використання європейського досвіду навчання поліцейських можна вважати практичну реалізацію виниклої потреби навчити працівників органів внутрішніх справ вищої ланки працювати в умовах інтенсивного розвитку нових перспективних напрямків міжнародного співробітництва, таких як співробітництво в галузі боротьби зі злочинністю, а також зростаюче співробітництво в галузі підготовки поліцейських кадрів. За сучасних умов швидкого розвитку інтеграційних процесів у світі, значного зближення країн у різних галузях економіки й політики ці види співробітництва розвиваються надзвичайно швидко. Сучасним керівникам системи МВС не тільки необхідно добре знати особливості правових систем різних держав, основи міжнародного права, іноземні мови, але й Європейський кодекс поліцейської етики, а також окремі кодекси поліцейського європейських держав. Вивчення даних аспектів поліцейської освіти повинне зайняти міцне місце в навчально-виховній системі вузів МВС, причому потенціал морального виховання курсантів і слухачів на заняттях також повинен повністю використовуватися [1, с. 281–282].

Останнім часом у професійній підготовці кадрів поліції більшості країн Європи чітко простежується міжнародна інтеграція та кооперація, праг-

нення до спільного вирішення завдань ефективного управління персоналом органів і підрозділів поліції. Такий підхід сприяє подоланню відмінностей в національних системах професійного навчання і одночасно вирішує завдання підготовки поліції до роботи в умовах об'єднаної Європи.

1. Калаянов Д. П. Поліція країн ЄС та використання її досвіду в адміністративній діяльності органів внутрішніх справ України: теорія і практика : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Д.П. Калаянов. – Одеса, 2010.

5. Юнін О.С. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання діяльності правоохоронних (поліцейських) підрозділів і можливості його застосування в Україні : монографія / О.С. Юнін. – Х. : Ніка Нова, 2015.

6. Recommendation Rec (2001) 10 of the Committee of Ministers to member states on the European Code of Police Ethics. Adopted by the Committee of Ministers on 19 September 2001 at the 765th meeting of the Ministers' Deputies), с. 2.

Карпенко Роман Валерійович,
аспірант кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ХАРАКТЕРИСТИКА ТИПОВИХ СЛІДЧИХ СИТУАЦІЙ ТА ПРОГРАМИ ДІЙ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗАПОДІЯННЯ ТІЛЕСНИХ УШКОДЖЕНЬ, УЧИНЕНИХ НЕПОВНОЛІТНІМИ

У процесі досудового розслідування злочинів виникають об'єктивні умови, які визначають потребу вибору напряму діяльності слідчого. Пізнання умов, що утворюють обстановку, в якій він діє, дає змогу визначити завдання, що потребують вирішення, обрати види процесуальних та організаційних дій, тактику і послідовність їх виконання.

Розробка системи методичних рекомендацій традиційно проводиться щодо конкретної слідчої ситуації або певної її групи. Тому важливо окреслити коло типових слідчих ситуацій, які найчастіше виникають на момент ухвалення рішення про початок кримінального провадження, під час початкового та подальшого етапів розслідування заподіяння тілесних ушкоджень неповнолітніми.

Вчені зазначають, що домінуючою рисою початкового етапу є проблемно-ситуаційний характер розслідування з хронічною недостатністю вихідних даних, що обумовлює вирішальну роль версій; а його основним завданням є виявлення доказової й тактичної інформації та її носіїв. Подальший етап характеризується вирішенням проблемних ситуацій щодо основних елементів предмета доказування (події та способу злочину, винної особи); наяв-